

ДЖОН
ГРИЩАМ

СПАРИНГ
ПАРТНЬОРИ

НОВЕЛИ

Превела от английски
НАДЕЖДА РОЗОВА

ОБСИДИАН
СОФИЯ

JOHN GRISHAM
SPARRING PARTNERS

Copyright © 2022 by Belfry Holdings, Inc.

All rights reserved.

Превод © *Надежда Розова*

Худ. оформление © *Николай Пекарев*

Илюстрация на корицата © *Will Staehle*

ОБСИДИАН

София 2022

ISBN-978-954-769-537-5

**ЯГОДОВА
ЛУНА**

1

Наложил се Коуди да заведе съдебно дело, за да получи лавици за книгите си. Те наброяваха близо две хиляди и покриваха трите стени на килията му, която беше два и половина на три метра. Бяха подредени в почти идеален ред по фамилно име на авторите. Коуди беше чел и препрочитал всяка от тях и можеше да намери която и да е свързани очи. Почти всичките бяха художествена литература. Той не се интересуваше от наука, история и религия – отегчаваше се от такива теми. Литературата го пренасяше на други места, в други светове и той прекарваше голяма част от своите двайсет и три часа на денонощие в самотната си килия, забол нос в някой роман.

Книгите бяха навсякъде – само с меки корици, защото умниците, които управляваха затвора, отдавна бяха решили, че твърдите корици могат да се използват като оръжие, поне от затворниците. Статистиката на престъпленията в Съединените щати тепърва трябваше да регистрира поне една жертва, загинала по този начин, но това нямаше значение. В килиите на смъртниците почти всичко се смяташе за потенциално опасно. Освен това пооръфаните книги му бяха подарени от жена, която разчиташе само на пенсията си и със сигурност не можеше да си позволи да купува и да му изпраща по-люксови и

тежки издания. А и твърдите корици заемаха повече мястото върху лавиците. Сбирката се трупаше от дванайсет години и по всичко личеше, че краят ѝ приближава. Ако Коуди се разминеше със смъртта (което беше малко вероятно), килията му скоро щеше да се препълни с книги. А беше невъзможно да го преместят в по-голяма – всички бяха с размерите на неговата.

На едната стена имаше мивка от неръждавейка и тоалетна чиния, а над тях – малък цветен телевизор. Купчинични книги стояха натрупани по пода и върху телевизора „Моторола“, подарък от благотворителна организация в Белгия. Когато му го донесоха преди близо десет години, Коуди избухна в сълзи и плака с часове, неимоверно развълнуван от късмета си. Той и другите щастливци като него имаха право да гледат телевизия от осем сутринта до десет вечерта – график, наложен своеволно от мъдрите глави в управлението без никакви обяснения.

Леглото му беше бетонна плоча с дунапренов дюшек и през последните четиринайсет години той все се мъчеше да намери удобна поза за спане. Над леглото му някога бе имало второ, с метална рамка – по времето, когато обитателите на Смъртното били по двама в килия. След това правилата се бяха променили, двуетажните легла бяха заменени с едно бетонно и Коуди покри стената над него с лавици.

Гръбчетата на книгите бяха пъстра палитра от всевъзможни цветове, които озаряваха неговия печален малък свят. Когато си почиваше от четенето, той често сядаше на леглото и съзерцаваше стените, затрупани от пода до тавана с главозамайваща колекция от истории, с които беше странствал къде ли не. Повечето затворници в Смъртното бяха побъркани. Изолацията в единична килия причинява това на хората. Умът на Коуди обаче беше хиперактивен и остър благодарение на непрестанното четене.

Понякога той заемаше книга на някого от Смъртното, но само на онези, които му бяха симпатични. Списъкът им беше кратък. Ако забравеха да му я върнат навреме, наставаше патардия и се стигаше до намесата на надзирателите. Веднъж седмично пристигаше служител от централната затворническа библиотека, който буташе количка с книги и предлагаше по две заглавия, никога повече. Както обикновено, за затворниците в Смъртното оставаха най-опърпаните книги – с подгънати ъгълчета, осяени с петна, често с липсващи корици и дори страници. Що за кретен нарочно откъсва един-два листа от най-интересното място, за да прецака следващия читател? Тук беше пълно с такива.

Коуди никога не беше виждал затворническата библиотека, но подозираше, че неговата е много по-запазена и богата.

Четвъртата стена на килията му представляваше дебела решетка с врата по средата и процеп за таблите с храната. Точно срещу Коуди беше Джони Лейн – чернокож млад мъж, който беше убил жена си и двете си заварени деца в пристъп на наркотичен бяс. Когато пристигна в затвора преди девет години, той беше практически неграмотен. Коуди търпеливо го научи да чете и му даваше много от книгите си. После Джони стана религиозен и започна да чете само Библията. Още преди години реши, че Бог го призовава да проповядва, и изнасяше дълги разпалени проповеди в Смъртното, докато оплакванията най-сетне не му затвориха устата. Когато стана ясно, че Бог няма да го спаси, той се оттегли в някакъв свой свят и закри решетките на килията си с чаршафи и стари картони, за да се изолира напълно. Отказваше душопете два пъти седмично и единия час дневно физическа активност на двора. Връщаше голяма част от храната и от години не се беше бръснал. Коуди не помнеше кога за

последен път е виждал или говорил с Джони, макар да спеше на шест метра от него.

В затвора имаше строги правила какво могат да държат смъртниците в килиите си. Десет книги беше максималният брой, докато Коуди не заведе дело. Тогавашният директор на затвора побесня, когато изгуби във Федералния съд. За четиринайсет години Коуди беше завел сам, без помощта на адвокат, общо пет дела. За книгите, телевизията, храната и спорта и беше спечелил всички освен за климатиците и нормалното отопление.

Само че времето му в съда беше приключило. Всъщност времето му по принцип изтичаше. Оставаха му три часа живот. Поръчали бяха последната му вечеря – пица „Пеperони“ и ягoдoв млечен шейк.

2

Шефът на Смъртното се казваше Марвин, широкоплещест афроамериканец, който следеше за реда в него повече от десетилетие. Той харесваше отделението си, защото затворниците бяха изолирани и не създаваха сериозни проблеми. Общо взето, Марвин се отнасяше добре с тях и очакваше същото от другите надзиратели, повечето от които се подчиняваха. Но някои бяха гадняри, а малцина дори жестоки. Марвин не беше в отделението денонощно и не можеше да следи всичко.

Чу се бръмчене и тежката врата в края на коридора се отвори. След малко пред килията се появи Марвин. Надникна през железните пръчки и попита:

– Как си, Коуди?

Този път Смъртното беше притихнало, чуваха се само няколко телевизора. Нямахте ги обичайните закачливи

подвиквания през решетките. Беше съдбовна нощ, нощ на екзекуция, затова затворниците бяха потънали в своя свят, в собствените си мисли и страхове, че всички те са осъдени на смърт и този момент неизбежно ще настъпи и за тях.

Коуди седеше на леглото си, вперил поглед в телевизора. Кимна на Марвин, докато се изправяше и насочваше дистанционното към екрана. Гласът на водещия на новините прозвуча по-силно:

„Екзекуцията на Коуди Уолас е планирана за тази вечер. Въпреки обичайното обжалване в последния момент тя би трябвало да се извърши след около три часа, точно в десет. Молбата за помилване все още чака отговор в кабинета на губернатора“.

Коуди пристъпи към телевизора.

„Изминаха четиринайсет години, откакто Уолас, в момента на двайсет и девет години, беше осъден за убийството на Дороти и Ърл Бейкър в техния дом по време на опит за кражба с взлом, претърпяла драматичен обрат.“

Водещият изчезна от екрана и на негово място се появиха лицата на жертвите.

„Братът на Уолас, Брайън, е загинал на местопрестъплението. Уолас е бил само петнайсетгодишен, когато е осъден на смърт, и ако събитията се развият по план, ще бъде най-младият екзекутиран в този щат. Експертите не очакват ново отлагане на екзекуцията.“

Коуди изключи телевизора и приближи към решетките.

– Ето нà, Марвин. След като по „Канал 5“ казват, че ще се случи, брой ме мъртъв.

– Съжالياвам – каза Марвин тихо, защото другите затворници сигурно бяха наострили уши.

– Недей да съжالياваш. Знаехме, че ще стане така. Нека просто да приключваме.

– Мога ли да направя нещо за теб?

– Сега не. Можеше да ми помогнеш да избягам преди години. Пропуснахме шанса си.

– Да, вече е твърде късно. Адвокатът ти е тук да те види. Да го доведе ли?

– Разбира се. И ти благодаря за всичко, Марвин.

Надзирателят се отдръпна и изчезна от поглед. Бръмченето се чу отново и пред решетките се появи Джак Гарбър с няколко дебели папки. Имаше дълга коса, прибрана на опашка, и измачкан костюм – самото олицетворение на напрегнат адвокат, който обжалва смъртни присъди и е на път да изгуби поредния си клиент.

– Как си, човече? – попита той почти шепнешком.

– Страхотно. Имаш ли добра новина?

– Върховният съд на щата още не е взел решение, тия смешници си гонят опашките. И губернаторът не казва „да“ или „не“, но той обича да изчаква, докато съдилищата затръшнат всички врати, и чак тогава да излезе от хралупата си с някое театрално съобщение.

– Случвало ли се е да е помилвал някого в последния момент?

– Не, разбира се.

– По време на предизборната си кампания не обещахте ли повече и по-бързи екзекуции?

– Така мисля.

– Тогава защо си губим времето с него?

– Имаш ли по-добра идея? Възможностите ни привършват, Коуди. Положението е доста напечено.

– Напечено, а? – възкликна през смях Коуди. След това се овладя, снижи глас и каза: – След три часа ще ме вържат за кушетката и ще ми забодат игла в ръката, така че, да, Джак, наистина е напечено. По някаква причина се чувствам... как да кажа, доста уязвим.

Коуди пристъпи към решетките и погледна адвокатата си. Двата дълго сезираха един в друг.

– Това е краят, нали?

Джак поклати глава и каза приглушено:

– Несъвсем, но почти. Още се моля.

– Шансовете ми?

Адвокатът сви рамене и отговори:

– Не знам. Едно на сто. Времето много напредна.

Коуди се приближи още повече и сега носовете им бяха на сантиметри един от друг.

– Краят е и аз го приемам. Омръзна ми цялата драма, чакането, храната, много неща ми омръзнаха, Джак. Готов съм да си отида.

– Не говори така. Аз никога не се отказвам.

– Тук съм от четиринайсет години. До гуша ми дойде от това място.

– Някой ден Върховният съд ще постанови, че е незаконно непълнолетни да бъдат осъждани на смърт, но се боя, че това няма да стане днес.

– Бях на петнайсет години по време на процеса и имах ужасен адвокат. Съдебните заседатели ненавиждаха и мен, и него. Никога не съм имал шанс, Джак. Искане ми се ти да ми беше адвокат тогава.

– И на мен.

– Като се замисля, никога в нищо не ми е вървяло.

– Мъчно ми е за теб, човече.

Коуди направи крачка назад и успя да се усмихне.

– Извинявай, че се самосъжалявам.

– Всичко е наред. Полага ти се в момента.

– На колко екзекуции си присъствал, Джак?

– На три.

– Това достатъчно ли е?

– Предостатъчно.

– Добре, защото не искам да гледаш как умирам и аз.

В моята половина на стаята няма да има свидетели. Ясно? Нека семейство Бейкър се молят и плачат, нека се радват, когато престана да дишам. Мисля, че го заслужават. Може би ще се почувстват по-добре. Но не искам никой да плаче за мен.

– Сигурен ли си? Ще бъда тук, ако решиш друго.

– Не, категоричен съм, Джак. Ти се бори със зъби и нокти за живота ми, няма да допусна да ме гледаш как умирам.

– Както искаш. Купонът си е твой.

– И още как.

Адвокатът погледна часовника си с видимо облекчение.

– Отивам да се обадя в съда. Ще се върна след час.

– Разбий ги, тигре.

Джак си тръгна и в дъното на коридора се затръшна врата.

Коуди седна на леглото си, вгълбен в тежки мисли. Отново се чу бръмчене и Марвин се върна. Коуди пак застана до решетките и попита:

– Сега пък какво?

– Директорът е тук, за да ти разясни последните стъпки.

– Нали ми ги разясни вчера?

– Ами иска пак да го направи. – Марвин се приведе към него. – Коуди, той е доста напрегнат, защото това ще е първата му екзекуция.

– И на мен ще ми е първата.

– Така де. Директорът просто иска да уточните някои подробности около правилата и процедурите, такива работи. Дръж се любезно, защото ми е шеф.

– Защо да ми пука как се държа с него? След три часа ще бъда мъртъв.

– Стига, Коуди, той води със себе си лекар, не създавай проблеми.